

**ВСП «Олександрійський аграрний фаховий коледж
Білоцерківського національного аграрного університету»**

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Бджільництво» Галузь знань - 20 «Аграрні науки та продовольство» Спеціальність – 204«Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва» Освітня програма - «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва»
Циклова комісія	технологічних дисциплін
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів ECTS/ загальна кількість годин	Зкредита / 90 годин
Семестр	4
Форма контролю	залік
Мова викладання	українська
Викладач	Дробот Олена Василівна Посада: викладач ветеринарних та технологічних дисциплін Кваліфікаційна категорія: вища Педагогічне звання: викладач Робоче місце: навчальний корпус, кабінет № 59. E-mail: elena.drobot.72@ukr.net Телефон: +380661086598
Опис дисципліни	Програмою навчальної дисципліни “Бджільництво” передбачено вивчення біології бджолиної сім’ї, будови тіла особин бджолиної сім’ї і всіх його органів, розмноження бджіл і річний цикл життєдіяльності сім’ї, будови вуликів, пасічного обладнання і будівель, утримання і розведення бджолиних сімей, медоносної бази, технології виробництва продукції бджільництва.
Передумови для вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна «Бджільництво» базується на знаннях здобутих в результаті вивчення циклу загальної підготовки (вища математика, ботаніка, Основи генетики і селекції сільськогосподарських тварин, хімія, мікробіологія, екологія)
Мета вивчення дисципліни	Формування у майбутніх фахівців рівня знань щодо складу бджолиної сім’ї, розмноження бджіл, медоносної бази, порід бджіл, облаштування пасіки, пасічного інвентарю та обладнання, процесів виробництва та переробки продукції бджільництва.
Формат викладання дисципліни	Дисципліна викладається в очному форматі із застосуванням різноманітних засобів навчання. У разі дистанційного і змішаного навчання використовуються такі засоби комунікації як Google Meet, Google Classroom, e-mail, Viber тощо. Студенти отримують індивідуальні консультації у засвоєнні навчального матеріалу.

Політика дисципліни	Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем. Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі. Політика щодо дедлайнів і перескладання: студенти мають дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт. Студент має право перескласти незадовільну оцінку протягом одного тижня. Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність. Політика оцінювання: оцінювання здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання прописаних в даному силабусі.
Очікувані результати навчання	Як результат вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати: • соціальне значення бджільництва; • сучасний стан розвитку бджільництва в Україні та за кордоном; • біологію медоносної бджоли; • роль бджіл у підвищенні врожайності сільськогосподарських культур; • основні типи вуликів та їх конструкції; • правила догляду за бджолиними сім'ями протягом року; • пасічне обладнання, будівлі та механізацію виробничих процесів у бджільництві; • технологію утримання і розведення бджолиних сімей, виробництва продукції бджільництва; вміти: • розрізняти особини бджолосім'ї; • визначати зони діяльності бджолосім'ї на стільниках; • облаштувати територію пасіки та придбати необхідний інвентар і обладнання; • проводити огляд бджолосімей, встановлювати їх стан і силу; • підготувати бджолині сім'ї до медозбору; • організувати зимівлю бджіл; • розрізняти основні медоносні культури; • забезпечувати раціональне використання бджіл і медоносної бази; • складати баланс кормової бази для наявних бджолосімей; • організовувати виробництво продукції бджільництва високої якості; • впроваджувати прогресивні технології у бджільництві; • проводити профілактику хвороб бджіл; • оцінювати економічну ефективність бджільництва. Структура навчальної дисципліни є орієнтовною. Під час складання програми з навчальної дисципліни викладач може змінювати кількість годин, відведену на вивчення окремих тем, з обов'язковим збереженням загальної кількості годин, передбачених

	навчальним планом.
Компетентності	Загальна компетентність: ЗК2.Здатність зберігати та примножувати моральні,культурні,наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області,її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства,техніки і технологій,використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;мати виокремлення уявлення практично-наслідкових реакцій у суспільстві. ЗК3.Здатність спілкуватися державною мовою як усно,так і письмово. ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК6.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК8. Здатність працювати в команді ЗК 9. Здатність використовувати передові прийоми в організації праці та управління виробництвом, творчий пошук резервів виробництва, зміни потреб і попиту, володіти почуттям нового, бачити перспективи та вміти приймати правильні управлінські рішення. Спеціальна компетентність: СК1. Здатність розв'язувати основні типи задач професійній діяльності. СК2.Здатність розпізнавати за морфологічними ознаками найбільш поширені в регіонах сільськогосподарські культури,декоративні та дикорослі рослини,оцінювати їх фізіологічний стан,адаптаційний потенціал,визначати чинники поліпшення росту,розвитку і якості продукції. СК7. Здатність застосовувати в процесах виробництва, переробки і зберігання, новітні прийоми, заходи, засоби для отримання високоякісної, екологічно- безпечної, ринково привабливої сільськогосподарської продукції. СК8.Здатність розуміти фізіологічні процеси сільськогосподарських рослин для розв'язання виробничих технологічних задач. СК9. Прагнення до збереження навколишнього середовища; здатність застосовувати норми з охорони праці та безпеки життєдіяльності. СК10. Здатність застосовувати методи статистичної

	обробки дослідних даних, пов'язаних з технологічними та селекційними процесами в агрономії. СК13.Здатність обґрунтовано використовувати основні анатомії і фізіології, розведення, годівлі та утримання сільськогосподарських тварин і птиці, біології бджолої сім'ї. СК14. Здатність оцінювати, інтегрувати й синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані у галузях тваринництва.
Структура курсу	Модуль 1. Біологія бджолої сім'ї Вступ Склад бджолої сім'ї Гніздо бджолої сім'ї Модуль 2. Організація пасіки Організація пасіки Модуль 3. Технологія утримання і розведення бджіл Підготовка бджолиних сімей до медозбору та його проведення. Утримання бджіл і догляд за ними Розведення бджолиних сімей Медоносна база. Запилення бджолами ентомофільних культур Модуль 4. Технологія виробництва продукції бджільництва Мед та його властивості Віск. Квітковий пилок Маточне молочко. Прополіс. Бджолина отрута Модуль 5. Хвороби і вороги бджіл Хвороби бджіл Вороги бджіл Заходи щодо профілактики і боротьби з хворобами, шкідниками та ворогами.
Методи навчання	Під час вивчення дисципліни використовуються наступні методи навчання: Лекція – основний вид навчальних занять, призначених для викладення теоретичного матеріалу. Практичне заняття – вид навчального заняття, на якому студенти під керівництвом викладача шляхом виконання певних відповідно сформульованих завдань закріплюють теоретичні положення навчальної дисципліни і набувають вмінь та навичок їх практичного застосування. Консультація – вид навчального заняття, при якій здобувач освіти отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування. Індивідуальні завдання з дисципліни сприяють більш поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань. Самостійна робота студента є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час.

Види контролю	Поточний контроль: активність в дискусії на лекційних заняттях, усне опитування, перевірка виконання практичних завдань (розрахункових, ситуаційних, доповідей, презентацій), завдань для самостійної роботи, тестових завдань тощо. Модульний контроль: проводиться з урахуванням поточного контролю і є середнім арифметичним оцінок за всі види навчальної діяльності протягом вивчення певного модуля. Підсумковий (семестровий) контроль: проводиться у формі заліку у терміни, передбачені графіком навчального процесу.
Критерії оцінювання	Оцінювання знань здобувачів освіти відбувається на підставі наступних критеріїв: - правильність відповідей (правильне, достатньо глибоке знання теоретичних понять теми); - рівень усвідомлення матеріалу курсу і самостійність суджень. - новизна навчальної інформації, рівень використання наукових норм; - вміння користуватися засвоєними теоретичними положеннями. Відповідь здобувача освіти оцінюється і за формою, тобто з точки зору логічності, чіткості, виразності викладу навчального матеріалу. «ВІДМІННО»: студент у повній мірі засвоїв навчальний матеріал, на заліку та практичних заняттях дає чіткі відповіді на поставлені запитання, а також при рішенні завдань показує знання не лише основної але й додаткової літератури, нормативних джерел, наводить власні судження, робить висновки, використовує знання з суміжних дисциплін, вміє пов'язати вивчений матеріал з реальною дійсністю і легко використовує його для рішення практичних завдань. Мова здобувача освіти повинна бути логічно обґрунтована і граматично правильна. «ДОБРЕ»: відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності. Можливе слабке знання додаткової літератури, недостатня чіткість у визначенні понять, правових норм, невеликі помилки у мові і стилі викладу. ЗАДОВІЛЬНО»: студент відповідає по суті питання і в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь не повна, нечітка, містить неточності, дає недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність викладу матеріалу, відчуває труднощі, застосовуючи знання при рішенні практичних задач.
	«НЕЗАДОВІЛЬНО»: студент не знає значної частини матеріалу курсу, допускає суттєві помилки при висвітленні основних питань, при формулюванні понять, на додаткові питання відповідає не по суті, не може провести зв'язок між теоретичним матеріалом і сучасною дійсністю, не може правильно вирішити конкретну задачу, зорієнтуватись в конкретній ситуації, робить велику кількість помилок в усній відповіді.
Рекомендовані джерела інформації	Рекомендована література і джерела 1. Полішук В.П. Бджільництво – Львів : Редакція журналу “Український пасічник”, 2001. 2. Великий сучасний довідник бджоляра. – Донецьк : ТОВ “ВКФ”БАО”, 2014. 3. Вертійчук А.І. Основи тваринництва і ветеринарної медицини. – Київ : Вища школа, 2000. 4. Іванова В.Д. Технологія виробництва продукції бджільництва : навч. посіб. / В.Д. Іванова, С.І. Таран. – Миколаїв : МДАУ, 2009. – 431 с. 5. Аністратенко В.Г. Основи практичного пасічникування. –

Чернівці, 2016.

6. Домбровський О.Б., Ярчук Б.М. та ін. Практикум з питань бджільництва та хвороб бджіл / за ред. О.Б. Домбровського, Б.М. Ярчука. – Біла Церква, 2002.

7. Разанов С.Ф. та ін. Технологія виробництва продукції бджільництва, 2010.

8. Про бджільництво : Закон України від 22.02.2000 р. № 1492-III із змінами і доповненнями.

9. Офіційний сайт “Бджільництво України” – <http://beekeeping.com.ua/index.html>

10. Офіційний сайт “Аграрний сектор” – <http://agroua.net/>

11. <http://ua.bochkameda.net/pro-bdzhilnictvo>.